

Óli Jacobsen

Anna Evensen: HULDUBÁTUR OG SPØKING Á VIÐAREIÐI

Hildið verður fram við frásøgnini hjá Onnu Evensen, sum var prestakona á Viðareiði, m.a. um spøking í prestagarðinum

3. partur

Við bókini "Tær bygdu land" er eydnast at seta fokus á kvinnusøgu. Men tað finnast eisini aðrar áhugaverdar frásagnir hjá kvinnum. Ein teirra er Anna Evensen, sum var fødd í 1841. Hennara lívssøga var niðurskrivað á hennara ellisárum í 1925, og hon er eim framúr lýsing av lívinum í Føroyum seinna partin í 19. øld. Í heyst vóru tveir partar um lívið sum prestakona á Viðareiði.

Nú verður hildið fram við tveimum pørtum afturat. Myndirnar eru úr bókini.

Strandaðu hvalirnir

Der kom en Dag to vældige store Finhvaler ind til Klaksvig. Da de havde ligget der et par Dage, uden at kunne komme ud, blev der Ebbe og Hvalerne gik paa

Grund. Det varede ikke længe inden Befolkningen havde dræbt dem. Tænk! De var saa store, at da Hovederne var skaaret af dem, var Halsen saa tyk, at den var i Mandshøjde. Der kom en mængde Mennesker og alle fik en Portion af Hvalkødet. Nogle skar sig saamænd selv noget af. De Baade der kom fra Viderejde til Klaksvig, fik mængder af Hvalkød med hjem til de forskellige Bygder, og vi fik da ogsaa en stor Portion til Præstegaarden. Finhvalkød smager skam meget godt, men dog ikke saa godt som de store Hvaler, Nordmændene jager. De to strandede Finhvalers Skeletdele laa en Tid og forpestede Luften, tilsidst blev de slæbt længere ud og ført væk af Strømmen.

Vi byggede en "Keld", et Forraadskammer med Tremmevægge, og derinde kom saa al Fisken og Fuglene, som Karlene

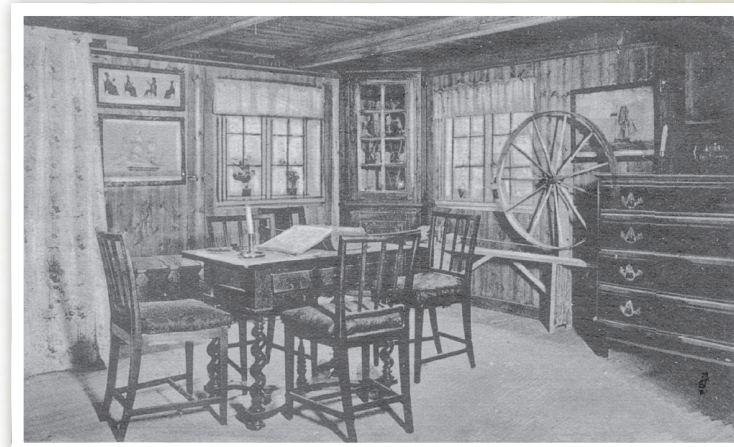
kom hjem med fra Fuglefjeldet. Det, der var saltet i Tønder, holdt sig bedst. Det, der ikke var saltet, hængtes op til tørring. Dengang Kofoed byggede Præstegaarden, lod han samle alt det raadne og gamle Tømmer, og gamle Gullak havde travlt med at gemme det hen i Kældere og Fiskehuse. Naar vi skulde ryge Fisk eller Spegepølse, kom Gullak glædestraalende frem med det Brænde, han havde gemt i saa mange Aar. Det brugte vi saa til at ryge med. Han havde altid saadan et lunt smil, naar han fortalte, at det havde fru Fejlberg, som han ikke kunde lide, ikke nydt godt af.

Magnus hittir huldubát

Vi havde, som sagt, en Karl der hed Magnus. Han var vel en 20 aar, da vi kom til Viderejde, og han blev hos os i alle de Aar, vi var paa Øen. En Formiddag, da Vejret var højt og straalende, kom Magnus glad ind i Køkkenet og sagde: "I Dag tager jeg ud paa fiskeri". Derpaa tog han Fiskeredskaberne og gik ned til Baaden. Det var længe siden, vi havde faaet Fisk, saa vi glædede os meget til Fangsten. Et par Timer efter kom han nedslaaet og tomhændet tilbage. Da han havde stillet Fiskeredskaberne paa Plads, spurgte jeg: "Hvordan kan det være, at De kommer tomhændet hjem, Magnus?" – "Jo, det skal jeg sige Dem. Da jeg kom ned til Øsvig, saa jeg, at Huldrene, der havde været ude at fiske, vendte hjem med Huldrebaadene, og naar de vender hjem, bliver der aldrig noget godt Fiskeri. De skal jo ogsaa leve, og De kan tro, at de ikke vender hjem uden Grund. "Hvorfor vendte huldrene da hjem,

Magnus?" – "Huldrene vender altid hjem mod daarligt Vejr." – "Ja, men det er da godt nu." – "Ja, endnu, men det kan ikke nytte at tage ud nu, for Vejret bliver snart slemt." Og Magnus fik ret, thi lidt efter blev det saa slemt et Vejr, at

Mine Piger hjalp til med at skære Hoved og Ben af Fuglene, men ellers var de ikke med. Vi lejede nogle Koner til at pille Fjerene af, og de kunde godt sidde oppe paa Loftet i tre Dage og pille Fjer. Fjerene kom i Net og blev tørret paa Loftet. Foruden Kosten fik Konerne lidt Penge, hver tiende Fugl, og alle Hovederne og Halsene af vore Fugle, som efter at være slagtede, blev nedsaltet i Tønder. Dem spiste Karlene i kogt

Glasstova

Baaden ikke kunde være gaaet ud. Jeg saa aldrig Huldrefolkene, men Magnus saa dem tidt. En dag spurgte jeg ham: "Hvor bor egentlig Huldrene, Magnus?" – "De bor derinde," sagde han og pegede paa Fjeldet. "Bor de virkelig inde i Fjeldet?" – "Ja, ja, ja."

Fuglaveiða

Somme tider gik Karlene og nogle andre Mænd ud til Fuglefjeldet og fangede Lomvier. De fangede dem med et stort Net, der var fastgjorte paa lange Stænger. Det var utroligt, saa mange de kunde fange. De dræbte Fugle bundtede de sammen i store Bundter, som de bar hjem over Skuldrene. Saa blev der Travlhed i Præstegaarden.

tilstand hele Vinteren, Karlene fik ogsaa nogle af Fuglene. Naar Konerne kom hjem til deres eget, kogte de Hovederne og Halsene af Lomvierne, og spiste det de kunde. De sagde, at det smagte saa godt at suge Saften ud af Halsen. Resten saltede de. De sidste Dage i Oktober, naar det saa ud til stadigt Vejr, sendte vi vor store Baad til Klaksvig med Varer til Købmand Djurhuus. Baaden blev lastet med de Fisk, Karlene havde fanget og tørret (Klipfisk), Fuglefjer og strikkede islandske Trøjer. Og saa sejlede vore Karle og et par Husmænd, der hørte til Præstegaarden, Varerne til Klaksvig. Det var jo noget af en Festdag for Folkene. Paa Tilbage-

Kennir nakar hendan mannin? Er í bókini hjá Onnu Evensen